

Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar

Meddelat 2015-11-11

Obehörighet att utöva kyrkans vigningstjänst

10 kap. 8 § första stycket och 30 kap. 7 § kyrkoordningen

A har yrkat att Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar ska pröva om A har brutit mot avgivna vigningslöften.

UTREDNINGEN I ANSVARSNÄMNDEN

Av handlingarna i ärendet framgår följande. A anförde i skrift till Domkapitlet i Stockholms stift att begravningen av hennes mor D inte förrättades i enlighet med den vilja som uttryckts i moderns testamente. Hon har vidare anført bl.a. följande. Enligt testamentet skulle begravningen ske i stillhet på Skogskyrkogården. Begravningen, som ägde rum i T kyrka, förrättades av A. Till sin utformning avvek den kraftigt från moderns önskemål. A kände rimligen till testamentets innehåll och därmed moderns önskemål om begravningsgudstjänst. Begravningen förrättades därmed i strid mot bestämmelserna i 24 kap. 3 § kyrko-ordningen.

A har i yttrande till Ansvarsnämnden anført bl.a. följande.

"Min gode vän och Rotarybroder sedan 35 år, C, ringde mig i början av juli - - - och talade om att hans maka D dött. Han frågade om jag ville förrätta begravningsgudstjänsten och meddelade att den skulle äga rum 18 augusti därför att S, där samling skulle ske efter gudstjänsten, var stängt under semestertid. Jag ville gärna vara med honom i denna svåra stund och jag ville också följa Ds själ på hennes färd till nådens och fridens land.

Jag träffade C för begravningssamtal 15 juli och vi hade under en period nästan daglig telefonkontakt. C diskuterade med mig flera praktiska detaljer i anslutning till gudstjänsten. C var outtröttlig i att tänka på att tillmötesgå Ds önskemål så långt det gick. Till hans hänsynstaganden inför gudstjänsten hörde bl.a. Ds önskan att till minnesstunden endast de närstående skulle inbjudas. Inga tal skulle hållas i kyrkan och ingen defilerings skulle ske - - -. Han beslöt göra så att de närstående (som uppgick till c:a 70 personer) bjöds in i förväg, han gick som en förste ut ur T kyrka direkt till S och de närstående tog sig dit allteftersom de lämnade kyrkan. - - -

Min roll i det hela var att jag på Cs önskan förrättade begravningsgudstjänsten, hade ett personligt samtal och en omfattande telefonkontakt med C. Självfallet påverkade jag inte C i hans planering - - - annat än att ge synpunkter på var deras inslag passade bäst i gudstjänsten. Inte heller hade jag synpunkter på plats för och utformning av samlingen efteråt.

Jag har inte sett testamentet, men C nämnde om det på telefon några veckor före begravningen. Det existerade nog vid tiden för begravningssamtalet men var inte känt. Diskussionen om var Ds jordiska kvarlevor skulle vila deltog jag inte i. - - -

Jag har inte uppträtt gentemot C på något som helst annat sätt i det professionella än jag brukar göra och har ofta rönt stor uppskattning varför jag känner mig mycket frågande till anmälan."

Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar (Robert Schött, Ingemar Söderström, Thomas Stoor och Elisabeth Engberg) anförde i beslut den 11 november 2015 följande.

Svenska kyrkans ansvarsnämnd är ett särskilt organ tillsatt av Kyrkomötet. Ansvarsnämnden ska självständigt fullgöra de uppgifter som anges i kyrkoordningen.

Enligt 10 kap. 8 § första stycket och 30 kap. 7 § kyrkoordningen ska Ansvarsnämnden pröva frågor om biskopars behörighet att utöva kyrkans vigningstjänst.

I egenskap av tillsynsorgan får Ansvarsnämnden med tillämpning av 57 kap. 3 § kyrkoordningen även utan anmälan ta upp frågor om hur biskoparna utövar sina uppdrag och efterlever avgivna vigningslöften.

Ansvarsnämnden ska med tillämpning av 30 kap. 4 § kyrkoordningen förklara en biskop obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst om han eller hon har övergett Svenska kyrkans lära, genom egen ansökan begär det eller har utträtt ur Svenska kyrkan.

Ansvarsnämnden får med tillämpning av 30 kap. 5 § kyrkoordningen förklara en biskop obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst om biskopen

1. har brutit de löften som han eller hon har givit vid vigningen,
2. har brutit sin tystnadsplikt i fråga om sådant som han eller hon fått veta under bikt eller enskild själavård,
3. på grund av sjukdom eller annan liknande anledning har förlorat förmågan att rätt utöva vigningstjänsten, eller
4. genom brottslig gärning, på grund av sitt levnadssätt eller på annat sätt i avsevärd mån har skadat det anseende en biskop bör ha.

Bestämmelser om begravnings utformning finns i 24 kap. 3 § kyrkoordningen. Av bestämmelsen följer att när någon har avlidit bör man så långt det är möjligt följa hans eller hennes önskan om begravnings och begravningsgudstjänstens utformning.

Det finns ingenting i utredningen som talar för att A inte skulle ha iakttagit bestämmelserna i 24 kap. 3 § kyrkoordningen i fråga om den aktuella begravningen.

A har inte anfört någon omständighet som skulle kunna medföra att A ska förklaras obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst enligt de regler som redovisats ovan. Hennes anmälan föranleder därför inte någon åtgärd från Ansvarsnämndens sida.

Ansvarsnämndens beslut: As anmälan ger inte anledning till åtgärd av Ansvarsnämnden. Ärendet skrivs av.

Sökord: Obehörighet

Ärendenummer: AN 2015/14

Beslut: 10/2015